

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/18/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221210186
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7221210186.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú V. A. nar. XX.X.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťa rodičov Mgr. W. A. nar. XX.X.XXXX a H. A. M.A nar. XX.XX.XXXX obidvoch bývajúcich v G. Na G. IV XX zastúpených JUDr. Martou Šuvadovou advokátkou so sídlom v Košiciach na Floriánskej 16 na návrh starých rodičov MUDr. W. G. nar. XX.X.XXXX a L.. O. G. nar. X.X.XXXX obidvoch bývajúcich v G. na O. XX zastúpených JUDr. Richardom Kovalčíkom advokátom so sídlom v Košiciach na Rázusovej 1 v konaní o úpravu styku starých rodičov s maloletým dieťaťom o návrhu starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní starých rodičov proti uzneseniu Okresného súdu Košice II z 13.12.2021 č.k. 19P143/2021-33 takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa starí rodičia domáhali úpravy styku s maloletým dieťaťom v rozsahu každú sobotu v treťom týždni kalendárneho mesiaca v čase od 10:00 do 17:00, počas zimných prázdnin v roku 2021 dňa 27. decembra od 10:00 do 16.00 tak, že ktorýkoľvek z rodičov odovzdá maloleté dieťa v mieste bydliska starých rodičov a po styku si ktorýkoľvek z rodičov preberie maloleté dieťa v mieste bydliska starých rodičov. Rodičia sú povinní maloletú V. na styk so starými rodičmi riadne pripraviť a spolu s maloletým dieťaťom starým rodičom odovzdať aj náhradné oblečenie, preukaz poistenca. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že po zhodnotení argumentov starých rodičov, rodičov maloletého dieťaťa a zistení kolízneho opatrovníka jednotlivo aj vo vzájomných súvislostiach dospel k záveru, že v konaní neboli splnené zákonné podmienky pre zásah zo strany súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia. Kolíznym opatrovníkom pri sociálnom zisťovaní neboli zistené žiadne znaky ohrozenia maloletej v starostlivosti jej rodičov a ani vychádzajúc z obsahu návrhu a pripojených listinných dôkazov nezistil žiadne okolnosti, ktoré by svedčili o existencii naliehavého záujmu pre zásah súdu formou neodkladného opatrenia. Aj keď sú starí rodičia presvedčení o potrebe úpravy ich styku s maloletou, samo o sebe to nie je dostatočným dôvodom pre vyhovenie návrhu. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že právna úprava styku s dieťaťom s osobou blízkou je vyjadrením práva dieťaťa mať kontakt s osobami jej blízkymi, ak je to v záujme dieťaťa a pomery v rodine to odôvodňujú, teda nejde o právo blízkej osoby na styk s dieťaťom a tomu dokonca zodpovedajúca povinnosť dieťaťa sa s takouto osobou stykať. Blízka osoba totiž nemá rovnaké práva vyplývajúce z rodinno-právneho vzťahu aké vznikajú medzi rodičmi a deťmi. Starostlivosť o dieťa a jeho výchova je ústavou garantovaným právom rodičov, tomu korešponduje právo dieťaťa na ich výchovu a starostlivosť. Z uvedeného dôvodu teda nemožno na úpravu styku dieťaťa s osobou blízkou, ako sú aj starí rodičia, aplikovať rovnaké princípy a zásady, ako pri úprave styku dieťaťa s rodičom. Súd má zato, že toho času

je nevyhnutné, aby v záujme maloletej sa rodičia a starí rodičia začali vzájomne rešpektovať, pretože len vzájomným rešpektovaním miesta rodičov a miesta starých rodičov v živote maloletého dieťaťa je možné dosiahnuť pokojné výchovné prostredie umožňujúce nielen všestrannú výchovu dieťaťa, ale tiež rozvoj vzťahu maloletej so širšou rodinou, t.j. aj so starými rodičmi. Zdôraznil, že v konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem detí, ktorý nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov, či blízkych osôb o spôsobe a podmienkach ich výchovného pôsobenia. Posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa nie je skutkovou otázkou ale právnym posúdením veci. Je nepochybne v záujme maloletého dieťaťa mať styk aj so starými rodičmi, ale z vykonaného dokazovania zohľadňujúc vyjadrenie kolízneho opatrovníka zhodnotil, že aktuálne pomery v rodine neodôvodňujú úpravu styku súdnym rozhodnutím, nakoľko nebola preukázaná naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa. Za účelom prešetrenia a vyhodnotenia pomerov na strane rodičov i starých rodičov, dôsledného preskúmania záujmov a potrieb maloletej V., je potrebné vo veci vykonať dokazovanie, ktorého rozsah s poukazom najmä na protichodné tvrdenia účastníkov konania presahuje možnosti súdu v rámci konania o nariadení neodkladného opatrenia. Úlohou súdu v konaní vo veci samej bude náležite zistiť skutočný stav vecí, vykonať potrebné dokazovanie, vrátane zistenia vôle a názoru oboch rodičov, prípadne aj maloletej tak, aby v rozhodnutí súdu vo veci samej bol rešpektovaný v plnej miere záujem a vývinové potreby maloletej V., vrátane rešpektovania práva dieťaťa na zachovanie rodinných väzieb s príbuznými. Vzhľadom na uvedené má zato, že starí rodičia vo svojom návrhu neosvedčili nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia v navrhovanom znení na čas rozhodnutia súdu vo veci samej, preto návrh starých rodičov ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol v zmysle ust. § 58 CMP.

3. Proti tomuto uzneseniu podali starí rodičia v zákonom stanovenej lehote odvolanie s návrhom, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a to tak, že vyhovie návrhu starých rodičov zo dňa 26.1.2021 alebo aby napadnuté uznesenie zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uviedli, že súd prvej inštancie na jednej strane formálne uvádza, že sa údajne zaoberal všetkými skutočnosťami dôležitými pre rozhodnutie, resp., že po posúdení predmetných tvrdení údajne neboli naplnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, na druhej strane však z obsahu súdneho spisu je zrejmé, resp. náležite osvedčené, že v súčasnosti preukázateľne hrozí, že v dôsledku pretrvávajúceho odlúčenia dieťaťa od starých rodičov dôjde k výraznému oslabeniu až zániku vzťahu medzi maloletým dieťaťom a starými rodičmi vzhľadom na jeho vek. V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa je dávany dôraz na zachovanie jeho práva na udržiavanie a budovanie vzťahových väzieb aj so starými rodičmi a je nepochybne daný aj naliehavý záujem na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by maloletemu dieťaťu bola zachovaná možnosť kontaktu so starými rodičmi. V doterajšom konaní bola podľa ich názoru dostatočne osvedčená potreba nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by maloletemu dieťaťu bola zachovaná možnosť udržiavať kontakt so starými rodičmi. Majú zato, že súd prvej inštancie dostatočne nebral do úvahy povahu veci, skutkové okolnosti veci t.j. situácia aká je v rodine, vrátane doterajších vzťahov medzi maloletým dieťaťom a starými rodičmi, ako ani účel, pre ktorý starí rodičia požiadali súd o nariadenie neodkladného opatrenia. Naopak v odôvodnení uznesenia uviedol viacero všeobecných tvrdení, pre ktoré údajne nie je možné nariadiť neodkladné opatrenie vo veci, a to aj napriek tomu, že tieto tvrdenia súdu prvej inštancie nemajú žiadnu oporu v konkrétnom skutkovom stave. S poukazom na skutočnosti prezentované v ich návrhu, ako aj na zistenia vyplývajúce zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 10.12.2021 je nesporne zrejmé, že potreba bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania toho času je daná. V súvislosti s vyššie uvedeným považujú za potrebné dodať v prvom rade, že dôvodom nimi navrhovaného neodkladného opatrenia nie je to, že by u rodičov bola ohrozená starostlivosť maloletého dieťaťa. Túto skutočnosť nikdy netvrdili a ani netvrdia. Ak by sa súd prvej inštancie náležite zaoberal tvrdeniami starých rodičov, t.j. dôvodmi, ktoré prezentovali vo svojom návrhu zistil by, že dôvodom úpravy pomerov účastníkov konania je potreba zachovania vzájomne pozitívnych väzieb medzi maloletým dieťaťom a nimi. Z uvedeného dôvodu je preto pre nich nepochopiteľné, keď súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí poukazuje na skutočnosť, že neodkladné opatrenie nie je možné nariadiť z dôvodu, že maloleté dieťa v starostlivosti rodičov nie je ohrozené. V tejto súvislosti si je nutné uvedomiť nielen to, že ohrozenie starostlivosti maloletého dieťaťa nie je jediný zákonný dôvod pre nariadenie neodkladného opatrenia ako aj to, že v posudzovanej veci nepožadujú neodkladným opatrením úpravu osobnej starostlivosti k maloletemu dieťaťu ale výlučne len úpravu styku za účelom zachovania existujúcich vzťahových väzieb s maloletým dieťaťom. V žiadnom prípade im nejde o akékoľvek popieranie úlohy rodičov, či akékoľvek upieranie ich rodičovských práv. Majú záujem, aby vzťah, ktorý sa medzi nimi a maloletým dieťaťom vytvoril a budoval od narodenia dieťaťa bol zachovaný a ďalej sa rozvíjal. Maloleté dieťa ich má rado a vždy sa na nich veľmi teší. S

maloletým dieťaťom sa stretávali od jeho narodenia boli s nim v kontakte a trávili spoločné chvíle v dôsledku čoho má dieťa s nimi vybudovaný hlboký citový vzťah. Je nepochybné, že zohrávajú dôležitú úlohu pri výchove a formovaní maloletého dieťaťa. Vzájomný vzťah obohacuje obe strany a je veľmi dôležitý a zmysluplný pre maloleté dieťa. Je nutné si uvedomiť, že dieťa potrebuje mať možnosť obrátiť sa so svojimi potrebami, názormi, túžbami aj na širšie príbuzenstvo, z ktorého práve sú tí najbližší. Nie je dobré, aby dieťa bolo izolované a obmedzované len na vzťah rodič - dieťa. Maloleté dieťa má právo nielen udržiavať pravidelný kontakt s oboma rodičmi, ale tiež udržiavať pravidelný kontakt aj s inými blízkymi osobami, t.j. osobami, ktoré tvoria rodinu dieťaťa a to v záujme zachovať rodinné zväzky. V tejto súvislosti poukazujú opäť na ustálenú súdnu prax, na ktorú poukázali už vo svojom návrhu, ktorou sa súd prvej inštancie nezaoberal, resp. na ňu nebral žiaden ohľad (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoP/9/2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/449/2016). Právo maloletého dieťaťa udržiavať pravidelný kontakt s nimi a tým mať príležitosť udržiavať a predovšetkým rozvíjať vzťah k nim je jedným zo základných práv maloletého dieťaťa. V posudzovanom prípade ide o zachovanie vzťahu, ktorý sa vytvoril a budoval medzi nimi a maloletým dieťaťom od narodenia dieťaťa a nejde o tzv. nanucovanie povinnosti maloletému dieťaťu stretávať sa s nimi. Ide o dieťa v útlom veku pričom je všeobecne známe, že v takomto veku maloleté dieťaťa veľmi rýchlo zabúda na osoby, s ktorými malo kontakt a ak tento nie je pravidelne udržiavaný. S poukazom na uvedené je zrejmé, že súd prvej inštancie nepostupoval správne a nebral do úvahy dôvody nariadenia neodkladného opatrenia resp. to, že úprava styku maloletého dieťaťa s nimi je v súčasnosti potrebná vzhľadom na zachovanie vzťahových väzieb maloletého dieťaťa k nim. V ďalšom uviedli, že s maloletým dieťaťom sa nevideli už viac ako tri mesiace, resp., že rodičia plánujú spolu s maloletým dieťaťom presťahovať sa na jar 2022 do Monaka, pričom rodičia si v predmetnom štáte zakúpili byt a taktiež maloleté dieťa prihlásili aj do predškolského zariadenia. Tieto zistenia jednoznačne potvrdzujú ich tvrdenia, podľa ktorých maloleté dieťa nebolo s nimi v kontakte už niekoľko mesiacov, ale taktiež, že maloletému dieťaťu nebude umožnené udržiavať kontakt a rozvíjať s nimi vzťahy ani v budúcnosti. Majú za to, že práve uvedené zistenie kolízneho opatrovníka náležite osvedčuje potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, nakoľko preukázateľne existuje naliehavá potreba úpravy pomerov medzi účastníkmi konania. Vo vzťahu k spornosti tvrdení, ktoré sú uvedené v správe kolízneho opatrovníka, nakoľko tieto sa nezakladajú na pravde resp. pomerne majú zavádzajúci charakter zdôrazňujú, že ani momentálne narušené vzťahy medzi matkou dieťaťa a nimi nie sú nijakým spôsobom zásadne pre posúdenie opodstatnenosti navrhovaného nariadenia neodkladného opatrenia. Napokon zo správy kolízneho opatrovníka nevyplýva, že by rodičia namietali ich zlý vplyv na maloleté dieťa a že ho vedú proti rodičom resp. vedú k nežiaducim návykom. V prípade, že súd dospeje k záveru, že navrhovaná úprava styku maloletého dieťaťa je časovo neprimeraná, súd môže rozsah styku upraviť podľa vlastného uváženia nakoľko nie je viazaný ich návrhom. V uznesení súdu prvej inštancie absentuje náležité odôvodnenie resp. vysporiadanie sa s podstatnými tvrdeniami a dôkazmi prezentovanými a preto ho považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné.

4. Starí rodičia v doplnení odvolania z 10.1.2022 poukázali a zdôraznili aspekt, pre ktorý je potrebné vydať navrhované neodkladné opatrenie a to, že stará matka od narodenia maloletej do septembra 2021 strávila nepomerne viac času s dieťaťom ako jej matka a preto sa medzi nimi vytvoril veľmi silný citový vzťah. Je nepochybné, že dieťa v dôsledku náhleho absolútneho prerušenia kontaktu zažíva citovú ujmu a stres.

5. Rodičia maloletého dieťaťa vo vyjadrení k odvolaniu starých rodičov navrhli odvolaciemu súdu, aby uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil a odvolanie starých rodičov zamietol ako nedôvodné. Podľa ich názoru dospel súd k správnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza zo správneho právneho posúdenia celej veci. Rozhodnutie má v konaní odrážať pravý zmysel nachádzania spravodlivosti a je bez akýchkoľvek pochyb, že starí rodičia vo svojom návrhu neodôvodnili naliehavosť veci, ani vo vzťahu k maloletému dieťaťu, ani vo vzťahu k svojej osobe. K tvrdeniam starých rodičov v odvolaní považujú za potrebné uviesť, že styk maloletého s blízkymi osobami upravuje ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine a taktiež § 36 ods. 2 Zákona o rodine v platnom znení. Platná právna úprava stanovuje dve podmienky, za splnenia ktorých prináleží upravovať styk s blízkymi osobami autoritatívne cestou rozhodnutia súdu, a to ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine. Uvedené podmienky logicky vyplývajú z osobitosti veci, kedy úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami je v Zákone o rodine odčlenená v ustanoveniach, ktoré riešia situácie práv a povinností k maloletému dieťaťu v prípadoch rozpadu alebo zániku manželstva rodičov, v prípadoch, ak jeden z rodičov zomrel alebo ak rodičia spolu nežijú, prípadne sa rozvádajú a podobne. Súdne konanie nemá a nesmie byť zneužívané na vynucovanie si kontaktov s rodičmi a s maloletou v

prípade existencie akýchkoľvek aj tých najbanálnejších nezhôd medzi starými rodičmi a rodičmi a ani na vnučovanie predstáv starých rodičov maloletej V. o fungovaní ich rodiny a o spôsobe ich života, čo je podľa ich názoru prípad tohto súdneho konania. Uvedli, že dňa 26.5.2018 uzavreli manželstvo z lásky, dňa 18.3.2019 sa narodila maloletá V.. Do dňa písania vyjadrenia je možné konštatovať, že sa navzájom naďalej milujú, ich vzťah je plný vzájomnej harmónie, tešia sa zo seba navzájom a tešia sa aj z maloletej V., ktorá je malým, krásnym, múdrom, spokojným a veselým dievčatkom s množstvom malých kamarátov. Až do doby, kým rodinu nenavštívil kolízny opatrovník mali zato, že rodina starých rodičov ako aj ich rodina spolu v zásade korektne koexistuje. Slovné spojenie „v zásade korektne“ uvádzajú z dôvodu, že súdnemu konaniu predchádzali tieto skutočnosti. Matka je jedinou dcérou svojich rodičov a starí rodičia mali a majú predstavu previazanosti dcéry s rodičmi. Nadviazala vzťah s otcom dieťaťa v roku 2017 a v septembri 2017 ju požiadal o ruku. Starí rodičia ponúkli otcovi, aby sa prisťahoval do ich rodinného domu na Mengusovskej 16 v Košiciach. V rodinnom dome začali žiť spolu od Vianoc v roku 2017. Ako mladá rodina sa snažili o svoj vlastný život a o svojom živote sa snažili stále viac rozhodovať sami. Po narodení dieťaťa starí rodičia prestali akceptovať svojbytnosť mladej rodiny a svojej dcéry, svojvoľne kedykoľvek chodili do izby, nerešpektovali súkromie a čo je hlavné, stará mama mala snahu prevziať kontrolu nad starostlivosťou o maloleté dieťa, zakazovala jej, aby umožnila otcovi zobrať dieťa na ruky a nosiť ho na rukách, všetko až do takej miery, že ak bola stará mama nejakú chvíľu s dieťaťom sama, odmietala následne im dieťa vydať. Keďže prestala vo svojom správaní zodpovedať predstavám starých rodičov, starí rodičia svoju pozornosť a priazeň upli úplne enormným spôsobom na maloletú V.. Vznikali paradoxné situácie kedy starí rodičia žiadnym spôsobom a bez kompromisu ich nerešpektovali v žiadnom ohľade a prikazovali im ako vychovávať maloletú, aké knihy jej ukazovať, čím ju kŕmiť, ako ju obliekať, kedy má ísť spať a podobne. Starí rodičia nerešpektovali ich vôľu, pričom majú už svoj vek, čo sa prejavilo napríklad pomalými reakciami starej matky, ktorej V. spadla z prebaľovacieho pulstu. Starý otec mával často imunitné problémy a napriek upozorneniam rodičov dával V.i pusinky s rozvinutým herpesom. Za tejto situácie sa rozhodli zadovážiť si vlastné bývanie, odsťahovať sa, čo sa aj koncom roka 2019 stalo. Do návštevy kolízneho opatrovníka v decembri 2021 v ich dome bol kontakt starých rodičov s maloletou a aj kontakt starých rodičov s nimi častý. Vzťah vnučky a starých rodičov podporovali ešte aj v auguste 2021 kedy boli všetci na spoločnej dovolenke v Grécku. V septembri 2021 boli sami na dovolenke v Monaku a maloletá V. ostala počas dovolenky po vzájomnej dohode v starostlivosti starých rodičov. Po návrate z dovolenky v rámci nezáväzného rozhovoru starým rodičom uvedli, že premýšľajú o presťahovaní sa do Monaka, kde by maloletá mala zabezpečený lepší štart do života a nenásilnou formou by sa naučila ďalší jazyk pričom profesijne by mohli aj oni rásť. Zjavne toto bola skutočnosť, ktorá spôsobila úplnú nevôľu starých rodičov, ktorá vyvrcholila medzi nimi v rodinnom dome v O. dňa 22.10.2021 kedy popri hraní sa s V. starí rodičia jej oznámili, že ak sa písomne nezaviaže zabezpečiť im, aby jeden deň v týždni pravidelne mohli tráviť čas s maloletou vydedia V. (keďže matku už vraj dali vydediť). Vnučovanie vôle nevycestovať, nemožnosť žiť svoj život, jej úplné zavrnutie pre neposlušnosť starými rodičmi, ich vnučovanie si styku s vnučkou, podmieňovanie presadenia vôle starých rodičov financiami to všetko sa ich hlboko dotklo. Snažili sa o stretnutie so starými rodičmi s tým, že o prípadnom probléme je potrebné hovoriť a vydiskutovať si ho. Neskôr zistili, že starí rodičia začali svoje predstavy bez zbytočného odkladu presadzovať súdnou cestou, pričom návrh podali už po mesiaci od vzájomnej nezhody. Pre mladá rodinu bolo súdne konanie a súdne presadzovanie vôle starých rodičov šokujúce aj vzhľadom na skutočnosť, že starí rodičia vyslovene súhlasili, že obe rodiny skúsia nájsť kompromisné riešenie vzájomnej koexistencie za pomoci odborne znalej osoby - psychológa. Stretnutie u psychológa absolvovali iba oni, starí rodičia stretnutie odignorovali. Ďalším otrasom bolo zistenie, že starí rodičia na nich podali podnet aj na Úrad komisára pre deti. Všetky tieto počiny starých rodičov sú pre nich extrémne stresujúce a narúšajú ich rodinný život ako aj život maloletej V.. Za podstatnú vo veci považujú skutočnosť, že návrh na začatie konania a návrh na vydanie neodkladného opatrenia nesleduje ako hlavný cieľ kontakt starých rodičov so svojou vnučkou, ale hlavným cieľom je zabrániť ich rodine žiť svoj vlastný život podľa svojich predstáv, okrem iného zabrániť vycestovaniu do zahraničia. Tomuto bráneniu zodpovedá aj petit návrhu na začatie konania/neodkladného opatrenia, ktorý si starí rodičia uplatňujú vo forme, že v deň nariadeného styku s vnučkou im maloletú odovzdajú a prevezmú pred ich bytom, i keď vo všeobecnosti je vždy obvyklou úpravou prevzatia a odovzdania dieťaťa pred bytom kde dieťa žije. Ďalej uvedli, že sú spolu šťastní a majú sa aj so svojou dcérou všetci radi. Nikdy nechceli nič viac a nič menej, len aby ich osobný rodinný život bol starými rodičmi rešpektovaný. Vynucovanie si vôle súdnou cestou rôznymi podnetmi na rôzne inštitúcie, neustále preukazovanie riadnej starostlivosti o maloletú, neustále prešetrovanie pomerov v rodine, uvedená skutočnosť sa ich hlboko dotkla a zraňuje ich. Z uvedenej situácie, ktorú zadali starí rodičia sú nevysslovne sklamaní. Všetka mašinéria dopadla na nich a začala sa v čase keď boli odlúčení, keď otec vycestoval do zahraničia na svoju promóciu na University

of Oxford. Rozbehnutie procesu v čase kedy boli odlúčení a neboli spolu na nich pôsobila enormne traumatizujúco, keďže vôbec netušili čo sa deje a prečo ich navštívil sociálny pracovník. Rozhodovanie súdu vo veci nariadenia styku vnučky so starými rodičmi vnímajú ako nenáležité a zasahujúce do ich osobného rodinného života. Za tejto situácie majú zato, že nie sú splnené podmienky dané platnou právnou úpravou, aby súd vo veci vydania neodkladného opatrenia a úpravy styku konal a samotné konanie nie je v záujme maloletého dieťaťa. Vystáva totiž otázka, nakoľko bude pre maloletú prínosný kontakt so starými rodičmi a čo jej títo odovzdajú ako vzor správania sa v rámci rodiny a správania sa voči sebe, aký bude nimi odovzdávaný vzor empatie, tolerance a vzájomných vzťahov za situácie, kedy sú pre starých rodičov osoby „non grata“ a kedy ich jediná dcéra pre nich už neexistuje vôbec. Starí rodičia aj tohto času majú možnosť byť s maloletou V., ak by naozaj chceli. V ich domácnosti sú vždy vítaní, vždy im bola a bude vzdávaná patričná úcta, pokiaľ sa im aj podarí presťahovať, ich adresa určite nebude tajná a rodina, rodinní priatelia, kamaráti budú vždy vítaní. Len na okraj uvádzajú, že osobný kontakt vnučky so starými rodičmi bol na Štedrý deň 24.12.2021, kedy starí rodičia zazvonili a bolo im otvorené. Nechceli ísť do vnútra, lebo sa podľa ich slov ponáhľali a nechali pre maloletú darčeky. V. ich počula a sama povedala „aha, baba, dedo“ a hrala sa ďalej s hračkami. Tvrdenie starých rodičov o tajnom otvorení dverí je nepravdivé, keďže V. bola hneď nad nimi pri schodoch, kde nie je stena. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti majú za to, že vo veci zamietnutia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd náležite zistil všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie a tieto tiež správne právne vyhodnotil. Nie je teda žiaden dôvod ani pre zmenu ani pre zrušenie jeho vecne správneho rozhodnutia. Za dôležité vo veci je treba považovať aj to, že cieľom neodkladného opatrenia nie je dočasná a provizórna úprava pomerov účastníkov konania tak, ako tomu bolo pri predbežnom opatrení. Nová právna úprava upustila od doterajšej koncepcie predbežne poskytovanej ochrany, pretože po nariadení neodkladného opatrenia nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Majú za to, že podmienky na jeho vydanie v žiadnom prípade, vzhľadom na všetky vyššie uvedené, dané neboli a nie sú, pričom takto vydané neodkladné opatrenie, ako žiadajú starí rodičia, by navyše nemalo charakter dočasnosti a provizórnosti, ale v celosti by prejudikovalo rozhodnutie vo veci samej.

6. Ďalšie vyjadrenia doručené neboli.

7. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa § zák. č. 161/2015 Zbierky zákonov Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP).

8. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 161/2015 Zbierky zákonov CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 325 ods. 1 zák. č. 160/2015 Zbierky zákonov Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd z obsahu spisu vedeného v konaní vo veci starostlivosti súdu o maloletú zistil, že vo veci maloletej prebieha na Okresnom súde Košice II konanie o návrhu starých rodičov maloletej na úpravu styku s ich vnučkou, ktorým sa domáhajú úpravy styku každý štvrtok v kalendárnom týždni v čase od 10:00 hod. do 17:00 hod., každé letné prázdniny v čase od 15:00 hod. dňa 1.8. do 16:00 hod. dňa 10.8., každé zimné prázdniny v čase od 15:00 hod. dňa 27.12. do 16:00 hod. dňa 1.1. tak, že ktorýkoľvek z rodičov odovzdá maloleté dieťa mieste bydliska starých rodičov a po styku si ktorýkoľvek z rodičov preberie maloleté dieťa v mieste bydliska starých rodičov. V konaní bolo Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice vykonané šetrenie v rodine maloletej, pričom výsledok tohto šetrenia je obsahom správy z 10.12.2021. Zo správy vyplýva, že po narodení maloletej bývali manželia aj s dieťaťom v domácnosti starých rodičov. Konflikty v domácnosti vznikali z rozdielnych názorov na starostlivosť o dieťa a jeho

výživu. Prvé nehody a vážne konflikty vznikli pre dojčenie maloletej. Matka často v domácnosti rodičov plakala, jej vzťahy, hlavne s matkou, boli vážne narušené. Rodina spolu bývala deväť mesiacov po narodení maloletej V.. Na Vianoce 2019, kedy rodičia kričali dcére a jej rodine, aby z domu „vypadli“, si mladá rodina hľadala podnájom, kde sa aj presťahovali. Starí rodičia strážili maloletú, kedy rodičia išli do Monaka na výlet. Rodina bola spolu na letnej dovolenke v auguste 2021 v Grécku, ale rodičia vo svojej šetrnosti nezaplátili dcére a jej rodine nič, aj keď nikdy nemali problém s peniazmi. Od septembra 2021 nie je matka v kontakte so starými rodičmi. Koncom októbra prišli starí rodičia za ich dcérou do domácnosti, aby jej a manželovi oznámili, že dcéru vydedia, keď sa nebude vnučka stretávať so starými rodičmi. Ak rodičia budú maloletú dávať starým rodičom, tak ona bude ich jedinou dedičkou. Rodičia maloletej nepristúpili na podmienky starých rodičov, ktorí cez majetkové dedičstvo si vynucujú poslušnosť ich dcéry a jej rodiny. Rodičia spolu s maloletou sa chcú stretávať so starými rodičmi ale nie za podmienok, aké určujú starí rodičia. Mladí rodičia chcú len, aby ich starí rodičia nechali žiť a neriadili im neustále životy, tí však odmietajú akýkoľvek konštruktívny rozhovor. V domácnosti maloletej neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti. Rodičia sa o dcéru vzorne starajú, zabezpečujú jej potreby, dieťa je spokojné a šťastné. V snahe zabezpečiť maloletej lepšiu budúcnosť, ide rodina v januári 2022 do Monaka, kde kúpili byt a idú ukázať maloletej nové bývanie a škôlku. Na jar 2022 sa rodina plánuje presťahovať do Monaka. Rozhovor s maloletou, vzhľadom na vek a verbálnu schopnosť komunikovať, nebolo možné vykonať. Dieťa sa hralo a komunikovalo len s matkou. Starí rodičia na úrade uviedli, že prvé konflikty vznikali kvôli dojčeniu maloletej. Mladá mamička bola plačlivá, chcela ukončiť dojčenie po prvých týždňoch, aby sa s manželom mohli striedať pri starostlivosti o maloletú, s čím stará matka nesúhlasila a dohovárala dcére, aby dojčila minimálne do jedného roka dieťaťa, hlavne kvôli imunitnému systému. Ďalej navrhla, že matka bude len dojčiť a ostatná starostlivosť prejde na starú matku. Ďalší konflikt medzi dcérou a matkou nastal, keď dcéra kúpila nosič pre maloletú, s čím stará matka nesúhlasila, pretože podľa jej slov je to pre dieťa škodlivé. Stará matka chcela byť ochrancom maloletej V. a rodičom sa nepáčilo, že im radila aj v oblasti výživy a starostlivosti o dieťa. V decembri 2019 sa rodičia rozhodli, že sa odsťahujú a v januári 2020 odišli bývať do podnájmu. V septembri 2021 sa konflikty medzi starými rodičmi a rodičmi maloletej natoľko vyostřili, že dcéra sa rozhodla neumožniť styk starých rodičov s vnučkou. Rodičia vnímajú starostlivosť o výživu a výchovu maloletej zo strany starých rodičov ako zásah do ich rodičovských kompetencií. Starí rodičia majú vedomosť o tom, že mladá rodina sa v januári 2022 plánuje presťahovať do Monaka a nechcú dať starým rodičom adresu, čím by bol styk s vnučkou nemožný. Stanovisko kolízneho opatrovníka vychádza z aktuálnych zistení, ktoré nepreukázali nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy maloletého dieťaťa, ktorá by odôvodňovala okamžitý zásah súdu vo forme neodkladného opatrenia.

13. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom v ust. § 66 CMP, vyhodnotiac argumenty starých rodičov, rodičov, zistenia kolízneho opatrovníka a dospel k rovnakému právnomu záveru, ako súd prvej inštancie, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Nariadenie neodkladného opatrenia prichádza do úvahy v dvoch prípadoch, a to, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. V tomto prípade podali návrh na nariadenie neodkladného opatrenia starí rodičia maloletej, ktorým žiadali do rozhodnutia súdu vo veci samej dočasne upraviť styk s vnučkou, a to z dôvodu, že rodičia ich majú obmedzovať v styku s maloletou, resp. vylučovať ich kontakt s vnučkou.

14. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie potreby bezodkladnej úpravy pomerov. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem detí a len v prípadoch bezprostredného ohrozenia ich zdravia či osvedčenia iného závažného dôvodu, je prípustné neodkladným opatrením dočasne upraviť pomery účastníkov konania. Je potrebné zdôrazniť, že záujem maloletého dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov, či blízkych osôb týkajúcich sa realizácie ich výchovného pôsobenia, pričom posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa nie je otázkou skutkovou, ale právnym posúdením veci. V súlade s ust. § 25 ods. 5 vety prvej Zákona o rodine, môže súd upraviť styk dieťaťa s blízkymi osobami, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a zároveň to vyžadujú pomery v rodine. Súd je oprávnený o otázke stretávania dieťaťa s blízkymi osobami rozhodovať len vtedy, ak nie je možné upraviť styk dohodou, pričom musia byť kumulatívne splnené dve podmienky, a síce, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine. Blízke osoby však nemajú zákonné právo na styk s maloletým dieťaťom na rozdiel od rodičov maloletého dieťaťa, súd však môže vziať do úvahy záujem dieťaťa a konkrétne pomery v rodine a upraviť styk aj s nimi, vždy však pôjde o výnimočné

prípady. Táto výnimočnosť je vyjadrená aj tým, že citované ustanovenie nemá kogentnú povahu a súdu z dikcie zákona vyplýva len možnosť, nie povinnosť upraviť styk blízkych osôb s maloletým dieťaťom.

15. V tomto prejednávacom prípade starostlivosť o maloletú V. zabezpečujú jej rodičia. Starí rodičia sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhajú dočasnej úpravy styku s maloletou do právoplatného skončenia konania o úprave styku vo veci samej, nakoľko podľa podľa ich názoru je právom dieťaťa udržiavať pravidelne kontakt so starými rodičmi a rozvíjať vzťah dieťaťa k starým rodičom. Starí rodičia boli s maloletou v kontakte, zabezpečovali jej starostlivosť tým, že pomáhali matke maloletej po pôrode, keďže s nimi mladá rodina žila v jednom dome. Nakoľko sa s maloletým dieťaťom nevideli už viac ako tri mesiace, pričom rodičia sa plánujú s maloletým dieťaťom presťahovať na jar 2022 do Monaka a maloleté dieťa prihlásili do predškolského zariadenia, je opodstatnené, aby bol upravený ich styk s vnučkou. Nepopierajú úlohu rodičov a ich rodičovské práva, ale majú záujem, aby vzťah, ktorý medzi maloletým dieťaťom a nimi bol vytvorený, sa aj naďalej budoval a bol zachovaný. Potvrdili, že starostlivosť o maloleté dieťa je rodičmi zabezpečovaná. Skutočnosť, že sú momentálne narušené vzťahy medzi nimi a rodičmi dieťaťa nie je zásadná pre posúdenie opodstatnenosti nariadenia neodkladného opatrenia. Naopak, z podaní rodičov ako aj správy kolízneho opatrovníka vplyva, že rodičia mali záujem o uzavretie dohody, urovnanie vzájomnej komunikácie, vyriešenie sporov, pričom za týmto účelom zabezpečili aj psychológa, ktorý by im pomohol problémy pochopiť a pomôcť k ich vyriešeniu. K stretnutiu nedošlo nakoľko starí rodičia sa nedostavili. Rodičia potvrdili, že starí rodičia im pomáhali po pôrode so starostlivosťou o maloletú, hlavne stará matka. Dôvodom nezhôd však bola skutočnosť, že starí rodičia po narodení dieťaťa prestali akceptovať samostatnosť mladej rodiny, svojvoľne kedykoľvek chodili do izby rodičov, nerešpektovali ich súkromie a najmä stará matka mala snahu prevziať kontrolu nad starostlivosťou o maloleté dieťa. Boli toho názoru, že kontakt starých rodičov s maloletou V. bol častý, pričom vzťah starých rodičov a vnučky podporovali o čom svedčí aj spoločná dovolenka v Grécku. Podľa názoru rodičov k nezhode došlo potom, ako oznámili starým rodičom, že sa plánujú presťahovať do Monaka, kde by obaja rodičia mohli profesijne rásť a maloletá by mala zabezpečený lepší štart do života spojený aj s nenásilnou formou naučenia sa ďalšieho jazyka. Rodičia v ďalšom poukazovali na vynucovanie si kontaktu s maloletou tým, že svoju dcéru vydedia a jediným dedičom bude maloletá, ak bude zabezpečený ich pravidelný kontakt s maloletou. Aj napriek uvedeným skutočnostiam nemožno konštatovať, že by styk starých rodičov s vnučkou neprebíhal ani v nevyhnutnej miere, preto samotná skutočnosť, že rozsah a spôsob stretávania nie je v súlade s predstavami starých rodičov, neodôvodňujú okamžitý zásah súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia. Vo všeobecnosti platí, že je výlučnou vecou navrhovateľa neodkladného opatrenia, aby svoje tvrdenia o osvedčení nároku podložil dostatočnými dôvodmi, z ktorých súd vyvodí závery o prípustnosti a opodstatnenosti takéhoto návrhu. V štádiu, keď súd rozhoduje o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je reálne, aby vykonával rozsiahle dokazovanie, prípadne vyvinul procesné úsilie o doplnenie dokazovania, a preto tvrdenie starých rodičov o tom, že im rodičia neumožňujú stretávať sa s maloletou vnučkou, zostali len v rovine ničím nepodložených tvrdení. Rodičia uviedli, že mali snahu dohodnúť sa so starými rodičmi, pričom starí rodičia sú u nich stále vítaní, avšak títo po nezhodách situáciu riešili podaním návrhu na súd. Z obsahu návrhu nevyplýva, že by sa starí rodičia pokúsili o zmierlivé vyriešenie sporu napr. návštevou a rozhovorom. Iba vzájomnou toleranciou a rešpektom môžu dospieť k vyriešeniu problémov. Dôležité je, aby starí rodičia rešpektovali spôsob starostlivosti o maloleté dieťa a rozhodnutie rodičov vycestovať do zahraničia, i keď s ním nie sú stotožnení. Napokon sú to práve rodičia, ktorí sú primárne zodpovední za starostlivosť a výchovu maloletého dieťaťa. Vzhľadom na to, že v súlade s § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie, nie je možné dospieť k záveru, že by záujem maloletej odôvodňoval autoritatívny zásah súdu formou neodkladného opatrenia o striktnnej úprave starých rodičov s maloletou. Odvolací súd nespochybňuje, že starí rodičia majú svoju vnučku radi a je medzi nimi vybudovaný blízky vzťah, rovnako maloletá má veľmi blízky vzťah k rodičom ako aj starým rodičom, práve preto aj s prihliadnutím na vek maloletého dieťaťa je nepochybne v jej záujme, aby starí rodičia uprednostnili pred autoritatívnym rozhodnutím súdu uzavretie dohody o styku s vnučkou, s čím súhlasia aj rodičia a v neposlednom rade aj kolízny opatrovník, a to buď prostredníctvom odborného poradenstva na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, prípadne za pomoci odborníka, psychológa, ktoré zbytočne nebudú vyhrocovať situáciu, ale budú nepochybne v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

16. Pokiaľ starí rodičia v návrhu i v odvolaní argumentujú súdnym rozhodnutím vydaným v inom konaní, je potrebné zdôrazniť, že každé rozhodnutie vo veci maloletého dieťaťa je vždy výsledkom posúdenia

vysoko individuálnych jedinečných skutkových okolností každej pojednávanej veci, nezameniteľný s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie vo veci maloletého dieťaťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady.

17. Na záver odvolací súd dodáva, že v tejto právnej veci ide o konanie o nariadenie neodkladného opatrenia, preto nebolo úlohou odvolacieho súdu dôsledne sa zaoberať ďalšími účastníkmi uvádzanými skutočnosťami, pretože tieto sa týkajú veci samej a ich opodstatnenosťou sa bude zaoberať súd konajúci o návrhu vo veci samej o úprave styku starých rodičov s maloletou, v rámci ktorého, ak sa účastníci na styku nedohodnú, vykoná dokazovanie potrebné pre zistenie skutočného stavu veci a v súlade s najlepším záujmom maloletého dieťaťa, a prípadne upraví styk starých rodičov tak, že bude v súlade s ustanovením § 25 ods. 5 Zákona o rodine a nebude neprimerane zasahovať do rodičovských práv a povinností rodičov, ktorí sú ich nositeľmi.

18. Vzhľadom na to, že odvolací súd z obsahu spisu nezistil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali ingerenciu súdu do pomerov účastníkov konania nariadením neodkladného opatrenia v súlade s návrhom starých rodičov, potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP a pretože sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v odôvodnení sa obmedzil už iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP.

19. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).